

ljudstvo prav gorko, da naj oestro pazijo na vse, kar bi utegnilo prouzročiti požar, osobito naj otrokom skrivajo žveplenke. Kadar nezgoda pride, je zdihovanje zastoj!

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) Veselo je videti, kako živahno se naši domoljubi udeležujejo in žrtvujejo za ta blagi namen, visoko se mora čislati ta požrtvovalnost z ozirom na to, da more biti dandanes posebno Slovenec ud in podpiratelj mnogobrojnih društev in podjetij. Potreba našega društva se je pokazala ravno v tem in obilni sad ne bode izostal. Kako hvaležen je deček in pridni dijak zdaj, ko se vendar jedenkrat na dan z dobro hrano preskrbi! Prej jih je mnogo bilo po več dni v tednu brez kosila, mnogo jih je moralo radi tega gimnazijo popustiti, celo oboleli so vsled stradanja. Jako vrolo so se obnesli posebno naši štajarski duhovni, ki so skoro vsi kot udje pristopili dijaški kuhinji. Prvo letno poročilo bode zelo zanimivo.

Po zadnjem izkazu so darovali dalje: Prevzv. Hugo knez Windischgrätz 5 fl., prevzv. Veriand knez Windischgrätz 10 fl., preč. g. dr. L. Gregorec, kanonik, drž. poslanec 5 fl., preč. g. Kozinc, kapl. v Slatini 2 fl., preč. g. Josip Sever, župnik v Zavodnji 5 fl., preč. g. Jakob Filip Bohinc, dekan v Braslovčah 5 fl., č. g. Klančnik, duhovnik v pokoju v Braslovčah 10 fl., č. g. J. Hribernik, kaplan v Braslovčah 2 fl., č. g. Emeran Šlander, oskrbnik v Radgoni 5 fl., č. g. Fran Hecl, kaplan v Radgoni 2 fl., č. g. Al. Sver, kaplan v Radgoni 2 fl., č. g. Val. Par, župnik v Gotovljah 5 fl., gosp. Ant. Petriček v Žavcu, gg.: Waida, Kugler, Janežič, dr. Horvat, dr. Lemež, dr. Vrečko v Celju mesečnino, vkup 3 fl. 50 kr., g. Miško Bregar v Celju 1 fl., g. prof. Maks Pleteršnik v Ljubljani 5 fl., č. g. Josip Jeraj, župnik v Žavcu 5 fl., č. g. Mart. Pintar, duhovnik v Račečah 5 fl., gosp. Jakob Kaučič, c. kr. knjigovodja v pok. v Tivoli v Ljubljani 2 fl. 50 kr., č. g. Josip Žehel, župnik v Mozirju, postal je pokrovitelj in daroval letos 12 fl. 50 kr. Bog plati vsem! Daljše darove sprejema podpisani Maks Veršec, blagajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvišji red, kar jih ima cesarstvo, red „zlatega runa“ so podelili svitli cesar grofu Kalnokyju, ministru zunanjih zadev, grofu Bylandtu, ministru ces. vojne, baronu Sennyeyu, predsedniku Ogerske gosposke zbornice, grofu Szeesenu, najvišjemu vojnemu maršalu in fml. knezu Windischgrätzu. — V državnem zboru so že v ponedeljek dne 2. majnika začeli posebno razpravo o drž. proračunu. Splošnja je toraj bila samo štiri dni — prav

toliko so jih ji bili že naprej odločili. Izmed slov. poslancev je govoril samo prof. Šuklje, do drugih ni več vrsta prišla, zato pa je dr. Lav. Gregorec že, drugi pa še bodo v posebni razpravi razkrili želje svoje in svojih volilcev. — Kat. šolsko društvo, doslej samo za spodnje avstrijsko nadvojvodino, raztegne svoje delovanje še to leto na celo cesarstvo. Sedaj ima 5 do 6 tisoč udov in izdaja poseben list „Kršč. družina“. Društvo posebno velja za kat. Nemce in je torej nasproti zloglasnemu šulvereinu. — V Gradcu so imeli v ponedeljek dne 2. majnika „cvetlični corso“, t. j. več vozov polnih cvetlic je drdralo okoli po mestu in v „industriehalle“, in nekaj mladih žensk jih je z njih sipalo na gledalce. Da se jim le hoče! — Novi koroški škof so brž izpoznali, kaj jim manjka v škofiji — duhovnikov ter so že kupili hišo za novo dijaško semenišče. V le-tem si čejo jih po času vzrediti. — V Celovcu imajo te dni dopolnilne volitve v mestni zastop. Doslej, pa menda tudi posledj nosi v njem liberalna ultranemška gospoda zvonce. — Na Jurjevo je dobil posestnik v Begunjah na Gorenjskem prvi letošnji roj; sejem pa se jim tovej v Ljubljani ni posebno obnesel, najbolj za to ne, ker še konji ne smejo čez meje. Za „Narodni dom“ v Ljubljani je sedaj že nabranih 51.111 gld. in 91 kr. Nekaj je to že, vendar pa še premalo za „dom“, ki bi bilo neko zavetišče vsega slov. ljudstva. — V Gorico je prišel dne 1. Valussi, poprej stolni prošt v Gorici, sedaj knjezoškof v Trientu, obiskal je tudi svojo domačijo. — Slovenci imajo v nedeljo dne 8. maja veliko veselico v Solkanu. Kakor je podoba, bode veselica v resnici narodna pa tu tudi v prvi vrsti avstrijska. — V novi luki pri Trstu je v angleški ladji, Zaire, nastal uno soboto ogenj, ladijo so deli še precej hitro pod vodo, vendar pa je veliko škode. — Kakor smo se nadjali, poroča se sedaj, da je odslej obč. zastop mestica Buzata ves v rokah hrvaških mož. lahoničiči so popolnem padli. Tako je prav, morebiti se bode poslej marsikateri lahoničič prelevil v poštenega Hrvata. — Hrvaški sabor snide se dne 15. maja v Zagrebu ter ostane skupaj tje do konca tega meseca. To zasedanje mu bode zadnje, kajti že meseca junija bodo nove volitve. Tako hoče madjarska vlada. Kakor poznamo madjarsko silo, ni dvoma, da še doboše tudi pri njih sedanja „narodna stranka“ večino.

Vunanje države. Ali se že k malu skliče, koga voli za kneza Bolgarsko „sobranje“, to ste vprašanji, ki jima nihče ne ve odgovora. Prejšnji, knez Aleksander Battenberški, še ima vedno upanje, hoče pa potem Bolgarijo sklicati za kraljestvo, ako ne bodo druge vlade zoper to. Mož ima gotovo za to dobro voljo. — Turčija še ima svojega poslanca, Riza-beja, v Sofiji, toda pri Bolgarskih regentih

ne opravi ničesar, doma pa se Turčija pridno oborožuje, prav kakor da sluti, da ne velja njeno doslenje guganje več veliko. — V Belem gradu jemlje dosedanje ministerstvo slovo; pravi se, da je tega kriva kraljica. Preveč se jim bojda vtika v politiko. Kralj se še ni odločil, ali vzprejme slovo gg. ministrov ali pa jih še podrži dalje v službi. — V Barski nadškofiji bode vendar-le s papeževim dovoljenjem božja služba v staroslovenskem jeziku. V „Glasu Crnogorca“ stoji že to bojda črno na belem in ako je resnica, stopile so s tem pravoslavna in katoliška cerkev v unih krajih za veliko bližje. Brez vse koristi bi tedaj to ne bilo. — Rusija pošilja sedaj več vojnih ladij v Tiho morje ter hoče s tem priti v okom, da ne naščuje Anglija Kitajcev zoper nje. Minister zunanjih zadev, grof Giers, odstopi, kakor je sedaj podoba, ali pa pride grof Ignatijev ali kdo drug na njegovo mesto, to še ni gotovo. — „Kulturne vojske“ bode sedaj v Nemčiji k malu konec; Bismark je uklonil glave nasprotnikov v drž. zboru ter mu je ves načrt, v katerem je katol. cerkvi povračuje nekaj pravic, obveljal. Hvala Bogu! — Schnaebela so izpustili iz zapora in tako še odpade sedaj nevarnost vojske med Francijo in Nemčijo. — Iz daca na žganje upajo v Nemčiji dobiti 100 milijonov mark v drž. kaso. Malo se tedaj pri Nemcih ne izpije tega strupa. — Na Angleškem še je zmerom kazenska postava za Irce na površju, tacihi mož še je sicer ondi, ki se potegnejo, kedar je treba, za irsko ljudstvo, vendar so taki v manjšini in torej obvelja gotovo ona krivična postava. — Francozi se trudijo za prijateljstvo Rusije veliko, toda car nima volje seči jim v roko, pač pa je več ruske velike gospode za to, da si daste Francija in Rusija roke. Za zdaj, kakor pravimo, že ne bo kaj iz take zveze. — V Benetkah so rajn. ital. kralju, Viktor Emanuelu, postavili spomenik in ga je kralj Umberto uno nedeljo sam odkril. Navdušenja je bilo baje veliko ali vse bolj po sili, kajti Benetke so veliko izgubile, odkar so pod ital. krono. — Na otoku Kreta ali kakor se imenuje sedaj. Kandida so te dni imeli malo prasko in bati se je bilo, da bo ustaja rastla zoper Turčijo. Anglija bi ta otok sama rada dobila v roke, a ljudstvo raji bi se združilo z Grčijo, saj je le grško. — V Sudanu še je vedno vojska, takrat je angleški general imel srečo ter je Sudance pri Serrasu nekoliko natepel. — V Afganistanu se ljudstvo brani svojega emirja ali kneza, toda emir še ima upanje, da zatere ustajo. V ta razpor se niti Rusija niti Anglija bojda ne meša, pač pa boste, ako pade emir, skrbeli, da do bode afgansko ljudstvo vladarja, ki jima bode po volji.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Vid pri Ptuj.

(Odlomek iz krajne zgodovine. Spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

Dne 29. marca 1465. mu je umrla ljubljena mati, Ana Ptujška, pa še tudi po smrti smrti mu je ostal Ptuj vedno ljub in drag. Ko je bil l. 1473. umrl vikar pri sv. Vidu, Viliclini iz Radoljice, imenoval je grof Schaunberški mu priporočenega Petra Paulija iz Rateč za vikarja, kateri je bil dne 26. marca 1473. vmeščen. —

Ulrikova sestra, Barbara, ki je tudi večidel na Štajarskem živela, bila je takoj po smrti očetovi zaročena z Dujanom grofom Frankopanom, stotnikom v kraljevem gradu Dios-Gyoru pri Miskolezu na Ogerskem, najljubšem mestecu kralja Matjaža. Ko je plemeniti ženin bil dne 17. aprila 1457. pred kapiteljnom zagrebačkim v vse točke zakonske pogodbe privolil, napravili so dne 27. junija t. l. juterno, katero so Dionys, kardinal Ostrogonski, Ladislav Garski, veliki grof ogerske kraljevine in Janez grof Pesinečki podpisali. Nevesti so njeni bratje obljubili sicer 4000 cekinov dote, pa kljubu prigovarjanju od strani možatega Ulrika, naj plačajo, kar so dolžni, so z izplačevanjem tako dolgo odlagali, da je prišel po doto samo kralj Matjaž.

Za Turki, ki so l. 1479. avgusta po slov. Štajarskem pustošili, pri razbijale so istega leta v jesen še ogerske čete na Ptuj in mahoma je bila naša domovina v tuji oblasti. Čez Ptuj in Radgono gospodoval je poveljnik kralja Matjaža, Jakob Cekelj, ki je v imenu grofa Frankopana tirjal od Schaunbergov dolžno doto. Zapisali in prepustili so torej svojemu svaku mesto in grad Ormož in nekatera zemljišča v bližini. Kmalu na to je Barbara, ki je dne 27. decembra 1484. bila brata Ulrika vsled nagle smrti zgubila, prišla z mladim grofičem Mihaelom v Ormož. A le kratek čas je ondi v varstvu majhne ogerske posadke v miru živela. Že l. 1487. so prihrule cesarske trume pod poveljem Jerneja Pernečkega pred Ormož ter se ga kmalu polastile. Pri tej priložnosti vjeli so cesarski vojaki mladega Frankopana, sina Barbare Schaunberške in brez dvoma bi bili obladali še grad in v njem dobili tudi mater, ko bi še o pravem času ne dospeli obleganim v pomoč pod vodstvom Ivana Frankopana, Ogri in Hrvatje. Ti so cesarske odpodili.

Kralj Matjaž je za mladega Frankopana plačal 4000 gld. odkupnine ter naštel ravno toliko tudi njegovim starišem, da so mu mesto in grad Ormož in vse drugo, kar so od Schaunbergov bili dobili, prepustili. Vse to je izročil